

**Міністерство освіти і науки України
Національна академія педагогічних наук України
Асоціація університетів України
Одеська обласна державна адміністрація
Одеська міська рада
Одеський обласний інститут удосконалення вчителів
Освітньо-культурний центр «Інститут Конфуція»**

**ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО**

МАТЕРІАЛИ

ІІІ МІЖНАРОДНОГО КОНГРЕСУ

**«ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
В УНІВЕРСИТЕТСЬКОМУ ПРОСТОРІ»**

18-21 травня 2017 року

Місце проведення:

**Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського
(м. Одеса, вул. Старопортофранківська, 26)**

**Одеса
2017**

3. Рогозіна М. Ю. Самоосвіта як фактор особистісно-професійного становлення майбутнього вчителя / М. Ю. Рогозіна // Особистісні та ситуативні Детермінанти поведінки і діяльності людини. – Донецьк, 2007. – С. 175-184.

СТРУКТУРА ВОКАЛЬНО-ЕСТРАДНОЇ ОБДАРОВАНОСТІ УЧНІВ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

Мамикіна О. А., Ду Дзцілун

Університет Ушинського, Україна-Китай

У сучасному культурно-світовому просторі підвищується зацікавленість педагогічної спільноти до проблеми максимального розвитку потенційних можливостей кожного члена суспільства. Це пов'язано з потребою сьогодення в підготовці дітей, здатних до успішної творчої діяльності в умовах постійного збагачення інформаційного поля та стрімких змін у мистецькому бутті. У руслі цієї стратегії важливим визнається вияв обдарованих дітей та забезпечення умов для всебічного розвитку їх індивідуальних здібностей, виховання позитивних соціально-особистісних якостей.

Однією з найбільш актуальних проблем у цій галузі є виховання музично обдарованих дітей, що пов'язано з раннім проявом саме музичних здібностей, із можливістю досягнення яскравих художніх результатів в ранньому віці (феномен Моцарта, Робертіно Лоретті). У останні десятиріччя однією з найбільш поширених форм музично-навчальної діяльності є заняття дітей, починаючи з молодшого шкільного віку естрадним співом, інтерес до якого підтримується мас-медіа та шоу-бізнесом [2].

Задля успішного розвитку обдарованих дітей у процесі їх занять естрадним співом, важливо забезпечувати їх гармонічну й всебічну підготовку до вокально-естрадної діяльності.

У структурі вокально-естрадної обдарованості дитини виділяємо три блоки: блок мотиваційно-ціннісної спрямованості; блок музично-фонаційний, що охоплює комплекс спеціальних музично-вокальних здібностей, блок особистісно-виконавських, індивідуальних та соціально значущих психологічних властивостей.

До першого блоку відносимо коло музичних, виконавсько-вокальних інтересів дитини, які спонукають школяра до занять співочою діяльністю. Важливу роль у їх активізації відіграє природна схильність до музичних вражень і переживань, емоційна чутливість, потреба у творчій самореалізації, характер родинного, соціально-культурного оточення.

Науковці припускають наявність певного зв'язку між мотивацією занять музикою і типом емоційності дитини, її темпераментом, вразливістю, чутливістю, імпульсивністю. Ці обставини обумовлюють у таких учнів відчуття своїх перспективних можливостей, більш гостре, ніж у інших, відчуття відмінності між художньо-оригінальним і банальним, в них більш швидко розвивається почуття смаку, а також потреба у створенні власного іміджу, визнання в середовищі однолітків.

Важливим педагогічним завданням є забезпечення домінування мотивів художньо-ціннісного спрямування над мотивами самоствердження.

До другого блоку відносимо три групи властивостей, які уможливають успішну вокально-естрадну діяльність, а саме: спеціальні музичні, вокально-фонаційні та естрадно-виконавські здібності. Перша група здібностей проявляється в природному прояві музично-слухових здібностей – ладового, ритмового чуття, музичної пам'яті; здатності до інтонаційно-виразної емоційності; вокально-голосові здібності проявляються у привабливому тембрі, достатньому діапазоні голосу, його динамічних характеристиках; сценічно-виконавські здібності полягають у природній пластичності, візуально вираженому артистизмі сценічного поведіння; в екстравертності, легкості встановлення комунікативних контактів, здатності до емпатії та музичного, енергетично-сугестивного впливу на слухачів.

Як показують дослідження, у здібних дітей, завдяки підвищеній чутливості, здатності мимовільно запам'ятовувати свої враження й утримувати пам'яті музичних образи, більш швидко формуються умовно-рефлексивні зв'язки, виконавські навички. Все це пояснює, чому окремі музичні прояви в таких дітей відбуваються нібито мимовільно, а не завдяки навчанню, не потребуючи від них значних зусиль, а значне коло навичок і вмій формується в них значно швидше, чим у інших учнів.

Зауважимо, що це нерідко провокує вчителя до включення надто складних за художньо-образним змістом творів у навчальний репертуар, без врахування вікових особливостей їх мислення й сприйняття, що негативно пливає на музичний розвиток школяра, його систему художніх цінностей та подальший процес навчальної та естрадно-виконавської діяльності.

До третього блоку відносимо особистісні властивості музично здібних дітей. Дослідження особливостей психіки обдарованих дітей науковці дозволили встановити, що такі діти більш

емоційно чутливі в порівнянні з іншими дітьми, нерідко недостатньо врівноважені, гіперактивні або, навпаки, надзвичайно чутливі, сором'язливі, несміливі.

Суттєвим у вихованні особистісних властивостей є забезпечення рівноваги між впевненістю учня у своїх можливостях та здатністю до самокритичності. За відсутності внутрішньої впевненості, нездатності спиратись на вироблені критерії оцінки якості співу, в особливо вразливих дітей сформуватись перфекціонізм, зв'язаний з прагненням до досконалості найвищого рівня та низькою самооцінкою, підвищеною самокритичністю і відчуттям незадоволеності [1].

Натомість, за умов нерозвиненої самокритичності, переоцінювання досягнутих успіхів, часто підсиленого підтримкою батьків, самолюбство яких тішать досягнення дитини, в учнів може сформуватись надмірно високий рівень домагань, так звана «зіркова хвороба», тенденція до зазнайства. Тому важливо, як зазначає Дж. Уїтмор, уникати виникнення у обдарованих учнів самомилування, виховуючи в них культуру творчих взаємовідносин, спілкування й взаємодії, запобігаючи прояву в них відчуття моральної переваги над дітьми, менш успішними на цей час, прояву нетерпимості, заздрості, негативного ставлення до успіхів інших [3].

Отже, істотною в роботі з обдарованими учнями є посилення в них художньо-ціннісних мотивів навчання, всебічного розвитку вокально-виконавських і сценічно-творчих навичок, виховання позитивних соціально-особистісних властивостей.

Література

1. Приходько Н. В. Литвиненко М. С. Творческий потенциал, творческая активность, имидж и статус личности: определение понятий / Н. В. Приходько. [Электронный формат]. Режим доступа : <http://www.sworld.com.ua/index.php/ru/pedagogy-psychology-and-sociology-411/theory-and-methods-of-studying-education-and-training-411/11214-411-0655>
2. Риггс С. Как стать звездой / С. Риггс [Сост. Guntar College]. – М. : Guntar College, 2000. – 104 с.
3. Уитмор Дж. Коучинг высокой эффективности / Дж. Уитмор [Пер. с англ.]. – М., 2005. – 168 с.

ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ПРИНЦИПЫ РАБОТЫ В ВОКАЛЬНОМ КЛАССЕ ПО ОТБОРУ РЕПЕРТУАРА В КОНТЕКСТЕ ОРГАНИЗАЦИИ ХУДОЖЕСТВЕННО-КОММУНИКАТИВНОГО ОПЫТА

Мен Сиан

Университет Ушинского, Украина-Китай

В концепции Л. Столовича коммуникативная функция музыки рассматривается как сложная и синтетическая, объединяющая в себе ряд других функций, а именно: социальную, знаковую, творческую, воспитательную функции, которые наполнены и определяют смысловые нагрузки психологических, игровых, творческих аспектов деятельности личности в искусстве [1]. Однако в музыкальном искусстве как и в любой другой сфере деятельности, коммуникативный акт осуществляется благодаря языковым атрибутам. Язык искусства – это прежде всего язык музыкальной интонации, при этом он также имеет в своем ресурсе знаки, символы, имеющие художественно-смысловую нагрузку. Они и воспринимаются как смысловой художественный атрибут музыкальной речи. Вокальное искусство характеризуется тем, что его музыкальный язык наиболее интегрированный, в тоже время, более понятный. Вокалист в процессе пения всегда опосредован в своём творчестве коммуникативными процессами. Это художественное общение с концертмейстером, слушателем, композитором, поэтом, другими артистами-вокалистами (в ансамблевом пении и оперном искусстве).

Вокальная творческая деятельность имеет свои художественно-коммуникативные свойства, которые характеризуются уникальными свойствами. Это, прежде всего, касаются того, что вокальный голос певца является уникальным природным инструментом, которой сам артист настраивает, сам управляет его исполнительскими возможностями передавать образ и настроение, подавать ту или иную эмоцию. Это дает возможность говорить об особой рефлексии исполнительского процесса вокалиста, когда он непосредственно умеет настраивать свой голосовой аппарат на определенный образ, от которого и ведется диалог, или подается художественно-образная информация. Специфический аспект художественно-коммуникативной сферы связан также с актерской игрой, поскольку вокалист должен обладать компенсаторными свойствами, которые дополнительно усиливают художественную выразительность передачи образа.

Для эффективности художественно-коммуникативной составляющей исполнительского процесса важным регулятором становится полученный художественно-коммуникативный опыт. Успешность его приобретения зависит от специально организованной системы обучения. Среди прочих методических составляющих в систему входит и *репертуарно-отборочный элемент*.